Beasaindio

BEASAINGO ESAMOLDEAK

© Beasaingo Udala

Egilea:
BEASAINGO UDALA

Editorea:
BEASAINGO UDALA

Lekua eta urtea:
Beasain 2008

Liburuaren diseinua eta maketazioa:
FAKTORE KOMUNIKAZIO GRAFIKOA

Ilustrazioen gidoiak:
IÑAKI APALATEGI

Ilustrazioak:
IOSU MITXELENA

Inprimategia:
GRAFICAS ZUBI

ISBN:
978-84-932940-7-6

LG:
SS-531-2008

E

Beasaindio

BEASAINGO ESAMOLDEAK

Aurkibidea

07 Sarrera
08 Beltzak ikusi / Gorrik ikusi
10 Elurre goien behean
12 Etzeok kuidadoik / Behin´e / Herrin bihotzen
14 Kaso ein
16 Ezgaraien
18 Inpernuko etsaie baino okerragoa
20 Aldiko
22 _ _ _ _ _ -tarako hobea eon
24 Zakurren ipurdia / Kasa
26 Pronto jarri
28 Eantsi
30 Kuxidadea / Galazi
32 Txatxu hutse / Zabartuta
34 Egarrie
36 Kaxkal
38 Zupau ta zupau
40 Behin _ _ _ _ _ _ ezkeo
42 Errenkan jarri
44 Belarrixkinakoa eman
46 Halamuz
48 Makutsik
50 Sobra´re
52 Gootik
54 Zapindue / Eundoko
56 Komerik
58 Bealdiko
60 Tirriki tarraka / Zankalatraka
62 Abelerea
64 Jan da ean majo ein / Galanta
66 _ _ _ _ _ -en alden txarra - Aitte zanak
68 Taberna zuloa / Berezkoa
70 Alkarri launtzen
72 Ondo gertun / Astoa baino tontogoa

BEASAINGO ESAMOLDEAK

Eskuartean duzun liburuxkak, orain dela gutxi argitaratu den “Beasaingo Euskara” liburuaren ‘anaia’ bihurria izan nahi luke. Batera eta bestera aldean eramateko modukoa, ez da bestea bezain ‘teknikoa’, ‘trinkoa’, erabilgarriagoa, akaso, baina guztion etxeetan bere tokia izango duena. “Beasaingo euskara” liburuaren aurkezpenean esan genuen euskararik txarrena erabiltzen ez den hura dela eta liburuei dagokienez ere, ez genuke nahi halako lan mardula eskura izanik, liburua etxeko apalak dotoretzeko soilik erabiltzea. Irakurleari erraz irakurri eta ulertuko duen lana ekarri nahi izan diogu eskura.

Helburu nagusia, hizkuntzaren azterketa egiteaz gain, irakurleari bere-berea duen hizkuntz errealitatea hurbiltzea izan da eta horregatik lan honek belaunaldien arteko katebegi izan nahi luke; haien arteko zirriztua betetzera dator, gure ondare, altxorrik preziatuenaren zokoak gordetzera . Eskolatik etxera, eskura, mihira, kalera... pasako den ondarea, hain zuzen ere.

Harrotu hautsak eta emaiozue merezi duen tokia eta tratua.

Aitor Aldasoro Iturbe

Euskara Batzordeko Lehendakaria

01 Beltzak ikusi / Gorrik ikusi

lotu hitzak

Lotu hitzak eta koloreak

① **Aurpegi**	Ⓐ Gorri
② **Kopeta**	Ⓑ Zuri
③ **Ile**	Ⓒ Urdin
④ **Bizar**	Ⓓ Beltz
⑤ **Buru**	Ⓔ Nabar
⑥ **Katu**	

◯ - ◯

◯ - ◯

◯ - ◯

◯ - ◯

◯ - ◯

◯ - ◯

◯ - ◯

◯ - ◯

◯ - ◯

02 Elurre goien behean

nola esan

① Nola esango zenuke ELURRE GOIAN BEHEAN AI ZIAN beste modu batera?

.....

.....

.....

bete hutsuneak

② Bete abesti honen letraren hutsuneak

Elurra teilatuan,
zakua .....
ibili beharko degu
aurtengo ..... , rau
Rau, rau, rau, rakataplau!
Hau dek ..... !
utzi alde batera
euskaldun ..... !

Hemen entzun ahal izango duzu abestia
http://www.ikasbil.net

03 Etzeok kuidadoik / Behin´e / Herrin bihotzen

ibaiak eta erre-kak

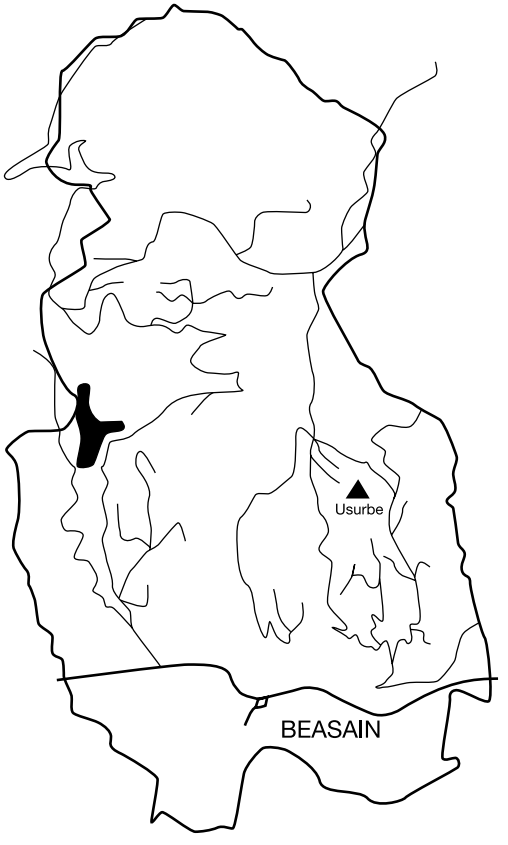
1

Beasainen ibai eta erreka ugari daude. Koka itzazu mapan nagusienak:

Agauntza ibaia
Errekaundi
Ibaieder
Oria ibaia
Eztanda ibaia
Arriaran erreka
Igartza erreka
Zagaitz erreka

2

Badakizue errekak askotan herrien arteko muga izaten direla.
Ba al dakizu Beasainek zein herrirekin egiten duen muga?
Kokatu mapan.

04 Kaso ein

Ustekabean, lagun batek etxeko lanak egiten laguntzeko eskatuz etxera deitu dizu. Zu bakarrik zaude etxean eta gurasoak datozenerako ohar bat utzi diezu.

05 Ezgaraien

SMS bidez adierazi lagunei gaur ez zarela Izalgo festatara joango. Amarekiko duzun haserrea adierazi eta biharko plana egin.

06 Inpernuko etsaie baino okerragoa

ber-tsoak osatu

① _____

Izarak jarri gainean eta
begiak itxi _____
ta mundu berri, harrigarri bat
agertzen da supituki;
gure ametsen ate estua
zeharkatzen da _____.
Nahiz ta gorputza inoiz ez bezain
lurretik gertu _____
irudimena joaten zaigu
lurretik oso urruti.

eguzki	estuki
izuti	erruki
busti	barruti
guzti	eduki

② _____

Begiak _____
maiz ohi dugu amets
nahiz ta orduan dena den eder
ta dena _____.
Ametsa
egi bilakatu dadin _____
ohetik jaiki beharra dago
ta lanari _____.

min	erregin
ixtearekin	atsegin
kentzearekin	arin
denborarekin	ekin
egunsentiarekin	ezin
berdin	egin

JOSEBAA!!!!
Nola esan behar tzak hiri
aldiko bat ekarri behar deala?!?!

zer da?

① Hankarina, zorrotza eta burumotza, sokatxo batek eragiten dio dantza

② Ibiltzeko lotu, ibiliz askatu. Igartzeko dituzu pare bat minutu

① .....

② .....

kitto jokua

Jolaskide bakoitzak orri bat eta idazteko arkatza edo boligrafo bat hartuko du. Denen artean zortzi hitz multzo aukeratuko dira eta jolaskideek beren orrietan idatziko dituzte. Adibidez: pertsona izenak, ugaztunak, koloreak, herriak, janariak, zuhaitzak, ibaiak, mendiak...

Jokalari batek hizki bat ozen esango du eta orduan denek idatzi beharko dituzte hizki horrekin hasten diren zortzi hitz. Hitz horietako bakoitzak aurretik aukeratutako multzo batekoa izan beharko du. Adibidez, U hizkia aukeratuz gero, honako hitz hauek idatz daitezke: Unai, Untxia, Urdina, Urruña, Urrak, Urkia, Urdaibai, Uzturre...

Norbaitek hitz multzo bakoitzeko hitz bana idatzi orduko, "KITTO HITZ!" oihukatu du eta harrezkero gainerako jolaskideek ezingo dute beste ezer idatzi beren zerrendetan.

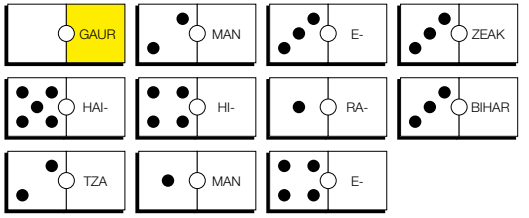
"Kitto" oihukatu duen lagunaren hitzak begiratu behar dira lehenik. Hitz bakoitzeko hamar puntu irabaziko ditu, baina beste jokalariren batek hitz bera idatzi badu, hitz horrek soilik bost puntu balioko du.

Jolasa errepikatzen da, baina beste hizki batekin. Ehun puntu lortzen dituen lehenengo jokalariak irabaziko du.

Aizkorriko maratoia??
Etxen eoteko hobea hao hi!
615

den-bora-pasa

Sar zaitez www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean aisialdirako aukeratu eta ondoren denbora-pasak. Denbora-pasa ugari aurkituko dituzu bertan, baita hizki domino honen soluzioa ere.

Dominiko fitxa bitxi hauek behar bezela elkarri lotuz, esaera zahar bat osatuko duzu. Fitxak ezkerreko aldean bi puntu baditu, bi letrako beste fitxa baten ondoan jarri beharko duzu. Izan ere, letra eta puntuen kopurua da fitxen kopurua da fitxen arteko lokarria. Fitxa zuritik hasi behar duzu.

Hemen aurkituko duzu soluzioa
http://www.ikasbil.net

09 Zakurren ipurdia / Kasa

zein hitz

① Zuk zein hitz erabiltzen duzu ZAKURREN IPURDIA esan nahi duzunean?

② Egin itzazu esaldiak asmatu dituzun esamolde berriekin

10 Pronto jarri

foto-loga

Usurbetik bueltan, argazkia eta komentarioa igo itzazu fotolog-era.

11 Eantsi

Nik uste'iat Xabierrek eantsi dizkiula
Nik'e bai
RAS!!
RAS!!
RAS!!
RAS!!
RAS!!
RAS!!
RAS!!
RAS!!
RAS!!

zo-
rriak

Zorriak kentzeko eta prebenitzeko aholkuak idatzi.

Zorriak nola kendu ez badakizu, sar zaitez www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean dokuteka atalean idatziak aukeratu eta hitz gakoa jartzen duen tokian **zorriak** jarri eta zorrien kontrako tratamendua aurkituko duzu.

12 Kuxidadea / Galazi

Gutxitan eskertzen zaion arren, egunero egiten duen lan guztiagatik zure amari lore sorta bat oparitzea erabaki duzu. Idatz iezaiozu ohartxoan sentitzen duzuna.

13 Txatxu hutse / Zabartuta

osatu ber-tsoak

① _____

CocaCola izan al da?
Edo eguerdiko siesta?
Maiteminduta al nago?
Hori al da nire _____?
Goizeko hirurak dira
lotarako nahi dut _____,
baina itxuraz gaurkoan
lorik egiterik _____.
Gaur gauean sentipenek
egin didate _____
erruduna da buruan
trabeska daukadan _____.
Joateko esan nahi diot
alde egin dezan eska,
baina alferrik, neska bat
dut eztarrian _____.

trabeska	kezka	frantxeska	ezezka
protesta	neska	orkesta	ez ta
presta	festa	inkesta	ez da
iheska	bentreska	gainezka	

② _____

Betazalak jaitsi _____
begiratu parez _____,
baina batzutan ikus liteke
begiak itxita _____.

ere	errege
bare	gabe
pare	bere
daude	

14 Egarrie

Oporretan zaude eta lagun bati postal bat idaztea bururatu zaizu.

Ezetz, e´noala zuekin Txindokira! Ebie ein behar dola!
Utziok, kaskal hutse dek motille ta!!!
?!

zein hitz

① Zein hitz erabiltzen duzu zuk KASKALa esateko?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

② Aldameneko poltsan ikusten dituzun hitz horiek KASKAL hitzaren sinonimoak eta antonimoak dira. Bereiz itzazu.

	SINONIMOA	ANTONIMOA
zuhur		
memelo	.....	.....
zoli	.....	.....
inozo	.....	.....
lelo	.....	.....
bizkor	.....	.....
ergel	.....	.....
tentel	.....	.....

③ Izango da zuen lagunartean ere horrelakoren bat. Ausartuko al zara kopla bat egiten, goiko hitz horietakoren bat erabilita?

.....

.....

.....

.....

.....

bota bertsoa!

16 Zupau ta zupau

lotu hitzak

Lotu itzazu zenbakiak eta letrak

① **Zanga-zanga**	Ⓐ egin
② **Di-da**	Ⓑ zopa
③ **Zizt**	Ⓒ kolpea
④ **Zintz**	Ⓓ mukiak
⑤ **Dinbi-danba**	Ⓔ erlea
⑥ **Zurrust**	Ⓕ galtzak
⑦ **Zart**	Ⓖ ura

◯ - ◯
◯ - ◯
◯ - ◯
◯ - ◯
◯ - ◯
◯ - ◯
◯ - ◯

17 Behin _ _ _ _ _ _ _ ezkeo

me-
nua

Ezagutuko duzu sagardotegiko menua. Sukaldaritzako Blog batean idatziko al zenuke BAKAILAO TORTILLAren errezeta?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ez baldin badakizu, googlen bilatu.
http://www.google.com

18 Errenkan jarri

ber-tsoak osatu

① _____

Gaur igande goiza da
hamarrak ta piko.
“oraindik goiz da” esan
dut .....”.
Gaur alarmarik ez da
oihuka .....,
ta hasten bada ere
itzali ta kito!

.....
izara .....
txokoan .....
egon nahi dut .....
Gaur ni ohetik ez nau
inork .....!

azpiko	txikito	nirekiko
mutiko	egutegiko	etsiko
erdiko	logiko	endredaturiko
tinko	hasiko	
zimiko	platoniko	
jaikiko	pitito	
hautsiko	betiko	
jaitsiko	pinto	

② _____

Inoiz jarri al gara
begiei ..... ?
gure izatearen
pertsianak .....

dizdira	bira
dira	urrutira
begira	
tira	

19 Belarrixkinakoa eman

zein hitz

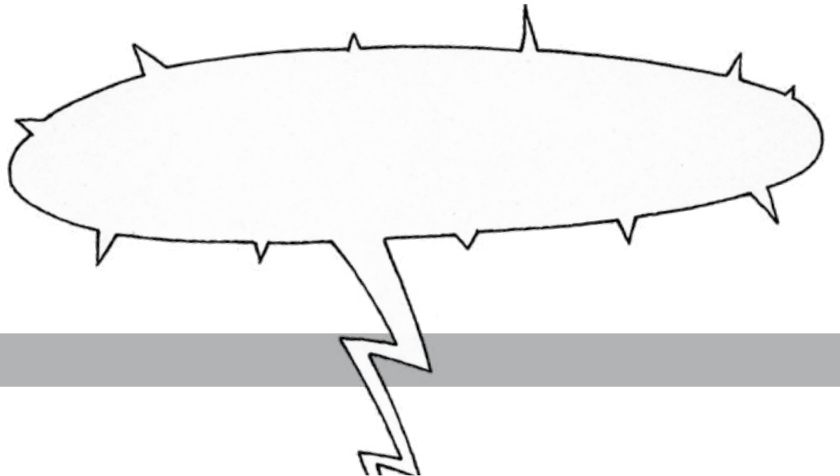
① _____

Minik eman gabe haserrea adierazteko eta iraintzeko espresioak dituzu hemen.
Zein egoeratan erabiliko zenuke bakoitza?

Zokor-mazoa .....
Azaburua .....
Artaburua .....
Txoriburua .....
Kaikua .....
Astapotroa .....
Axolagabea .....

② _____

Erantsi zuk erabiltzen dituzunak.

Gauzak halamuz eitteatio gertatzen dek hoi, gue garaien ez huan holakoik!!
Etzerek beida gure aurrekok!!!

foto-loga

Herrian puskatuta edo zahartuta edo gaizki ikusten duzuen zerbaiti argazkia atera eta igo argazki hori zure fotologera komentarioarekin batera.

Egualdi honekin
makutsik ez atea geo e!

ber-tsoak osatu

① _____

Nahiz ta tartea egon litekeen amestetik ..... helmuga izan buruan, baina ahaztu gabe .....
Ondo pentsatzen jarri ezkero ametsen kutxa bat gera.
Maiz betetzeko ..... izaten dugu, ...;
baina betetzen ez bada ere zertan etorri gainbehera?
Askotan aski sari delako amets egitea .....

betetzera	aukera
lurrera	asteazkenera
karrera	kalabera
aurrera	gainera
batera	bera
ote da	keba
bezpera	

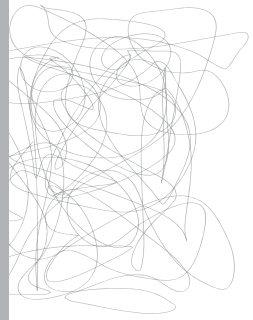
② _____

Baditugu bi hanka egiteko ....., nekaturik daudenak .....
Ohean sartu eta konturatzerako oheak bilakatu gaitu lau .....

zapo	bapo
salto	franko
saltotarako	hamabitarako
hankako	gisako
izarako	

ETXEKOAK
0
KANPOKOAK
4
Aurten Beasain etzebilek earki!
Sobra´re ez dittuk behar dan bezela entrenatzen...

ma-
rraz-
keta

Nola adieraziko zenuke zuk esamoldea beste marrazki batekin?

23 Gootik

txis-teak

Sar zaitez www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean sakatu ezazu txisteak jartzen duen tokian eta txiste zerrendan bilatu “LANPETUTA DAGO” izenekoa. Irakurri eta entzuteko aukera duzu.

24 Zapindue / Eundoko

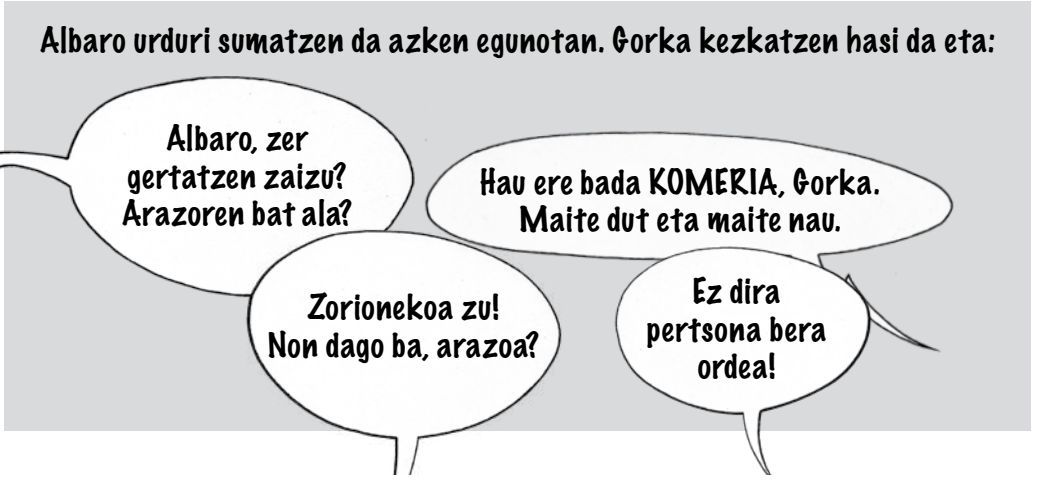
es-
pre-
sioak

Ze espresio erabiltzen dituzu zuk kirolean batzuk animatzeko eta besteei kontra egiteko?

ANIMATZEKO	KONTRA EGITEKO
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Bai, oain lasai zabiltzete, baino ikusikozue ekainen, ordun izango die komerik!
45 — 8
× — 6
270 8
4
6
8

txis-tea

Irakurri txistea eta saiatu KOMERIA hitza erabiliz beste testu bat sortzen

.....

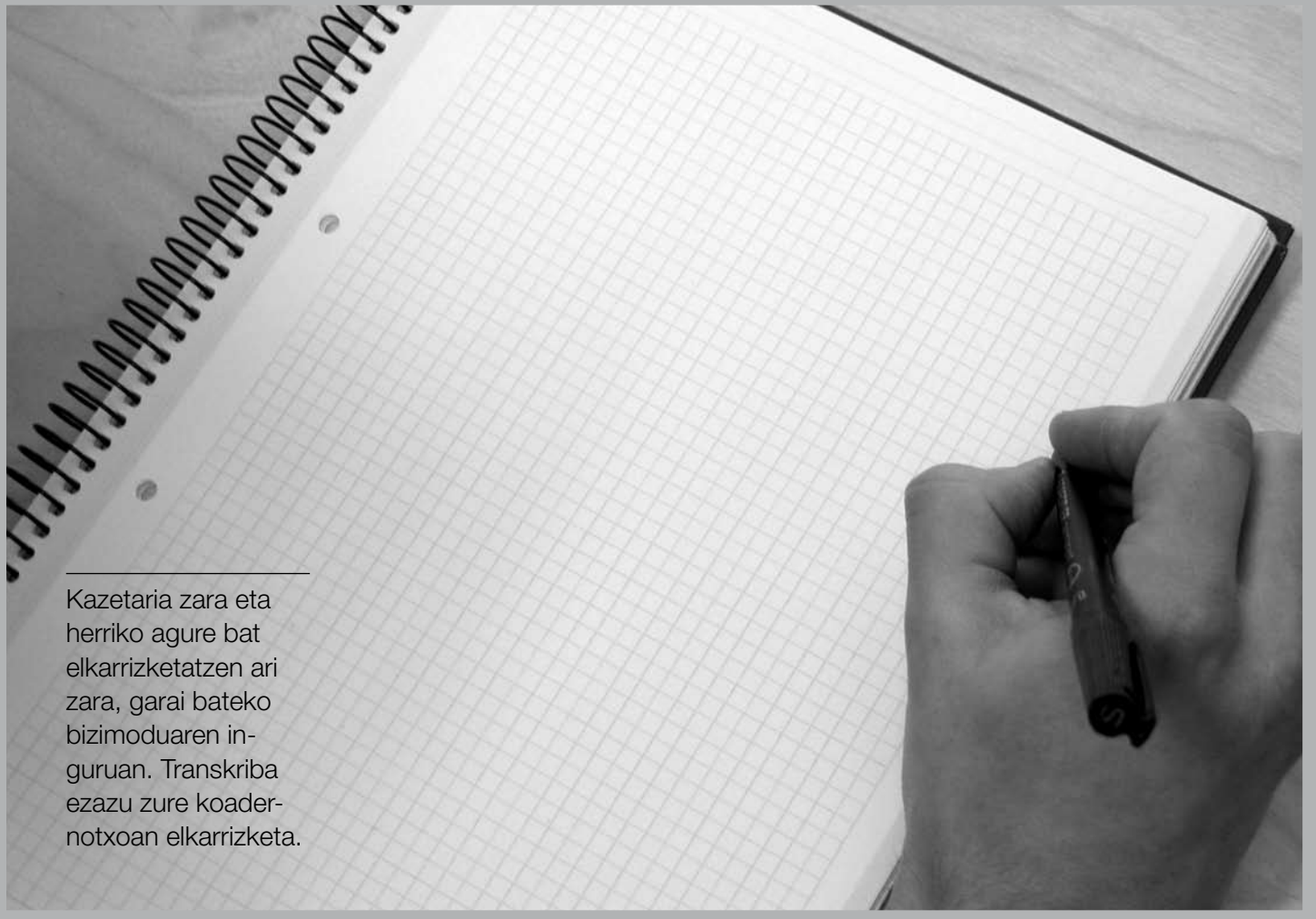
.....

.....

.....

.....

Hemen oain gutxi arte bealdiko zelaie huan, ardik´e ibiltze hittuan hemen!
Bai aittona, lehen´e aittu dizut ...

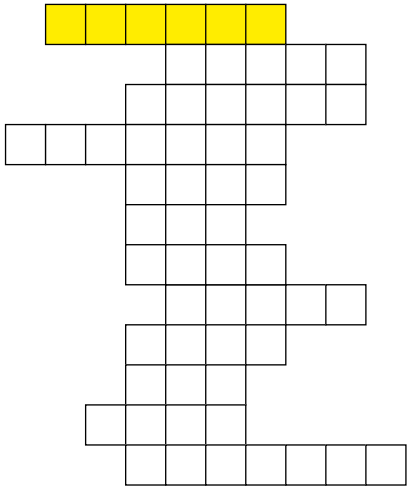
Kazetaria zara eta herriko agure bat elkarrizketatzen ari zara, garai bateko bizimoduaren inguruan. Transkriba ezazu zure koadernotxoan elkarrizketa.

27 Tirriki tarraka / Zankalatraka

den-bora-pasa

Sar zaitez www.ikasbil.net-en, ezkerreko zutabean aisialdirako aukeratu eta ondoren denbora-pasak. Denbora-pasa ugari aurkituko dituzu bertan. Hitz-dorre horren soluzioa ere bertan aurkituko duzu.

1.- Egokiera, abagunea
2.- Antolatu
3.- Bigundu
4.- Erraz mintzen dena
5.- Huraxe
6.- “Berriro” adierazteko aurrizkia
7.- Sargori
8.- Zoratu
9.- Hutsa
10.- Gauza batez galdetzeko
11.- Deus
12.- Gauzaren bat

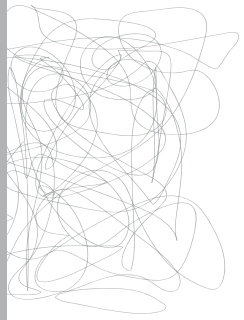
Hemen aurkituko duzu soluzioa
http://www.ikasbil.net

28 Abelerea

Eneee! Ganoraipeko piura zabar horrekin ez dek ba mezeta jutea pentsauko, ala?
Hau dek abelerea!
Hola bai!!! Goazen!
Hau dek abelerea!!!

ma-
rraz-
keta

Nola adieraziko zenuke zuk esamoldea beste marrazki batekin?

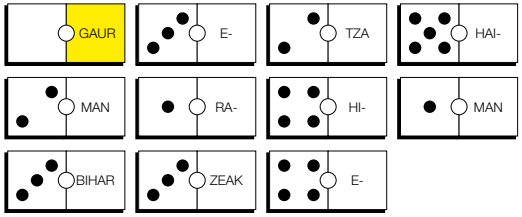
29 Jan da ean majo ein / Galanta

den-bora-pasa

1

Sar zaitez www.ikasbil.net-en eta ezkerreko zutabean aisialdirako aukeratu eta ondoren denbora-pasak. Denbora-pasa ugari aurkituko dituzu bertan, baita hizki domino honen soluzioa ere.

Dominiko fitxa bitxi hauek behar bezela elkarri lotuz, esaera zahar bat osatuko duzu. Fitxak ezkerreko aldean bi puntu baditu, bi letrako beste fitxa baten ondoan jarri beharko duzu. Izan ere, letra eta puntuen kopurua da fitxen kopurua da fitxen arteko lokarria. Fitxa zuritik hasi behar duzu.

2

Jan kontuekin badira zenbait esaera. Ezagutzen dituzu?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Hemen aurkituko duzu soluzioa
http://www.ikasbil.net

30 _ _ _ _ _ _ -en alden txarra - Aitte zanak

mihi luze

Sar zaitez helbide elektroniko honetan eta saia zaitez zeure burua proban jartzen "EROGLIFIKOAK" jokuarekin, lortuko al duzu?

http://www.eitb.com/mihiluze/eroglifikoa.asp

31 Taberna zuloa / Berezkoa

mihi luze

Sar zaitez helbide elektroniko honetan eta saia zaitez zeure burua proban jartzen "ZER DA ZER" jokuarekin, lortuko al duzu?

http://www.eitb.com/mihiluze/intro_zerdazer.asp

Hoik´e, etxea ailau nahi badue, alkarri launduz jun beharko due ba.

mihi luze

Sar zaitez helbide elektroniko honetan eta saia zaitez zeure burua proban jartzen "TRIBUEN BERBAK" jokuarekin, lortuko al duzu?

http://www.eitb.com/mihiluze/tribuaren_berbak.asp

33 Ondo gertun / Astoa baino tontogoa

Etxean internet konexioa jarri berri duzuela aprobetxatuz, aspaldi ikusi ez duzun lagun bati mezu elektronikoa idaztera zoaz.

